
Notiser

MEDISINSK NYTT

Behandling av Bells parese

Opptil 30 % av dem som rammes av Bells parese må leve med ansiktslammelser og smerter. To hovedtyper behandlingsregime har vært brukt for Bells parese: steroider og antivirale medikamenter, basert på antakelsen om at sykdommen skyldes viral infeksjon og inflammasjon. Kombinert terapi har også vært brukt uten at dette har hatt godt dokumentert effekt. Nå har amerikanske forskere utført en metaanalyse for å undersøke om kombinasjonen steroider og antiviralt legemiddel har bedre effekt enn steroider alene (BMJ 2009; 339: b3354).

Seks studier ble inkludert i analysen. 574 pasienter fikk steroider alene, og 571 pasienter fikk steroider og antivirale legemidler. Resultatene tydet på at kombinasjonsbehandlingen ikke førte til bedre behandling enn steroider alene. Videre studier er nødvendig for å avgjøre om antivirale medikamenter har en gunstig tilleggseffekt ved alvorlig facialisparese.

Effektiv antibiotikakampanje

Frankrike var på begynnelsen av 2000-tallet plaget med Europas høyeste betalaktamresistens hos *Streptococcus pneumoniae* (PLoS Med 6: e1000084). I vintermånedene 2002–07 gjennomførte myndighetene en kampanje rettet mot både befolkningen og helsepersonell for å redusere antibiotikaforbruket. Helsepersonell fikk informasjon om resistensutvikling og hurtigtester for påvisning av streptokokker. Befolkningen lærte om virale infeksjoner samt resistensutvikling ved antibiotikabruk.

Det var en signifikant reduksjon i antibiotikaforbruket i løpet av de fem årene sammenliknet med perioden 2000–02. Reduksjonen i antall forskrivninger per 100 innbyggere var på –26,5 % (95 % KI –33,5 % til –19,6 %) og gjaldt for alle antibiotikaklasser bortsett fra kinoloner.

Sollys til desinfeksjon av vann?

Desinfeksjon av vann i sollys er en billig og enkel metode for å rense vann, og laboratorieforsøk har vist at vannbårne patogener inaktiveres på denne måten (PLoS Med 6: e1000125). I en randomisert studie fra Bolivia undersøkte man hvilken effekt slik desinfeksjon har på forekomsten av diaré blant barn under fem år. Mødrene til 376 barn i intervensjonsgruppen og 349 barn i kontrollgruppen noterte helsetilstanden til barna gjennom ett år.

Det var ingen signifikant forskjell i insidensen av gastrointestinal sykdom mellom gruppene (henholdsvis 3,6 mot 4,3 episoder/år).

Lav fødselsvekt – lav beinmasse

Meget lav fødselsvekt (< 1 500 g) medfører lavere beintetthet i barndommen, og i en finsk kohort undersøkte man om dette også gjaldt i voksen alder (PLoS Med 6: e1000135). 144 premature ble sammenliknet med 139 tilsvarende personer født til termin. Beinmineraltetthet ble målt ved 19–27 års alder.

Sammenliknet med deltakerne født til termin hadde de voksne med fødselsvekt < 1 500 g 0,51 enheter lavere lumbal Z-skår (95 % KI 0,28–0,75) og 0,56 enheter lavere Z-skår på lårhals (95 % KI 0,34–0,78). Forskjellen forble signifikant etter justering for lavere høyde og mindre fysisk aktivitet blant de premature.

Ineffektive hjertestartere hos kvinner

Implantable defibrillatorer brukes hos pasienter med hjertesvikt og ventrikulære arytmier og skal forebygge plutselig hjertedød. Behandlingen er tatt i bruk etter at flere kliniske studier, der de fleste deltakerne har vært menn, har vist signifikant effekt. Fordi hjerte- og karsykdommer arter seg forskjellig avhengig av kjønn, har en gruppe forskere sett spesifikt på hvilken effekt bruk av implantable defibrillatorer har hos kvinner.

Resultatene av metaanalysen, som inkluderte seks studier med til sammen nesten 1 000 pasienter, viste ingen signifikant effekt på total dødelighet (Arch Intern Med 2009; 169: 1500–6). Det er imidlertid mulig at enkelte undergrupper av kvinnelige pasienter har større nytte av behandlingen enn andre.

Behandling av asfyksi hos nyfødte

Hypotermibehandling reduserer ikke dødeligheten hos nyfødte med alvorlig asfyksi. Men behandlingen kan gi lavere risiko for skader på sentralnervesystemet, f.eks. cerebral parese.

I en multisenterundersøkelse som omfattet 325 nyfødte med hypoksisk-iskemisk encefalopati har man undersøkt effekten av nedkjøling for å forebygge dødsfall og alvorlige hjerneskader (N Engl J Med 2009; 361: 1349–58). Alle barna var født nær termin. Halvparten ble nedkjølt til 33,5 °C i 72 timer, mens de øvrige bare fikk standard intensivbehandling.

Omtrent 25 % av barna i begge gruppene døde før de var 16 måneder, mens nesten like mange fikk alvorlige hjerneskader. Blant dem som overlevde, var imidlertid forekomsten av lettere hjerne-skader, som cerebral parese, signifikant lavere i intervensjonsgruppen.

Ingen yrkesrisiko for Parkinsons sykdom

Det er kjent at bruk av insektmidler kan øke risikoen for Parkinsons sykdom. Derfor skulle man anta at enkelte yrkesgrupper var særlig utsatte. Men i en pasient-kontroll-undersøkelse fra California fant man ingen signifikant sammenheng mellom yrkeshistorie og Parkinsons sykdom (Arch Neurol 2009; 66: 1106–13). Derimot viste resultatene at eksponering for åtte spesifikke insektmidler, hvorav noen ikke tidligere har vært identifisert som risikofaktorer, økte sannsynligheten for sykdom. Lengden på eksponering hadde ingen betydning. Resultatene tydet også på at røyking var negativt assosiert med Parkinsons sykdom.

Behandling av pulmonær fibrose

Idiopatisk pulmonær fibrose er en dødelig sykdom som det ikke finnes en effektiv behandling for. En ny studie i *The Lancet* viser ingen økt overlevelse av interferon gamma-1b sammenliknet med placebo (2009; 374: 222–8).

826 pasienter med idiopatisk pulmonær fibrose ble randomisert til 200 µg interferon gamma-1b eller placebo tre ganger i uken. Pasientene var 40–79 år og var blitt diagnostisert i de to siste årene.

Etter 64 ukers behandling (median) var 15 % i intervensjonsgruppen døde, sammenliknet med 13 % i placebogruppen.

Trofoblastsvulster i placenta

Sannsynligheten for å overleve sjeldne trofoblastsvulster i placenta avhenger av hvor lenge etter graviditeten de blir oppdaget. Det er konklusjonen av en britisk studie publisert i *The Lancet* (2009; 374: 48–55).

62 kvinner ble diagnostisert med trofoblastsvulster i placenta i perioden 1976–2006 og ble behandlet med kirurgi, kjemoterapi eller begge deler. Gjennomsnittlig overlevelse var 70 % etter ti år. Pasienter med sykdom i stadium 1 hadde 90 % sannsynlighet for overlevelse etter ti år og behøvde ikke postoperativ kjemoterapi. Pasienter med sykdom i stadium 2–4 trengte både kirurgi og kjemoterapi. Den eneste signifikante uavhengige prediktoren for overlevelse var tid siden graviditet.

Publisert: 5. november 2009. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 17. februar 2026.